

พจนานุกรมศัพท์แพทย์ อักษร E

*คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน

ear หู น. อวัยวะการได้ยินและการทรงตัว ประกอบด้วยหูชั้นนอก, ชั้นกลาง และชั้นใน คมม. *auris*

aviator's ear หูนักบิน น. หูชั้นกลางอักเสบเหตุอันตรายจากแรงดันที่แตกต่างระหว่างแรงดันบรรยากาศกับแรงดันภายในห้องหูชั้นกลาง เกิดในกรณีลงจากที่สูงรวดเร็ว เช่น เครื่องบินลดระดับ, ดำน้ำลึก; มีอาการปวดในหู มีเสียงในหู การได้ยินลดลง และบางครั้งวิงเวียน คมม. *barotitis media, aerotitis media, aviation otitis, otitic barotraumas*

bat ear หูค้างคาว น. ใบหูกางตั้งฉากกับศีรษะ คมม. *lop ear*

beach ear หูชายหาด น. ใบหูอักเสบ จากสัมผัสน้ำทะเล และสิ่งก่อโรคอื่นตามชายหาด รวมถึงแสงแดด และบั้งทะเล

boxer's ear หูนักมวย น. ใบหูบวมบวมชนิดศีรษะเนื่องจากได้รับบาดเจ็บซ้ำๆ เกิดส่วนรอบกระดูกอ่อนใบหูอักเสบ คมม. *cauliflower ear*

hairy ear หูขน น. ใบหูมีขนยาวปิดรูหู คมม. *hypertrichosis pinnae auris*

satyr ear หูเทพเจ้าแพะ น. ใบหูเรียวแหลม

earth ดิน น. ๑. ประกอบด้วยเนื้อดินและสสารอื่นที่เป็นผงละเอียด; ๒. ผงแรกที่ปนละเอียดง่าย

fuller's earth ดินฟูเลอร์ น. อะลูมิเนียมลิเคตไม่บริสุทธิ์ เนื้อส่วนใหญ่เป็นแอตตาพูไลต์ มีสมบัติฟอกสีและทำบริสุทธิ์ การ

หายใจฝุ่นสารนี้เข้าปอด ก่อโรค fuller's earth pneumoconiosis

Ebola virus ไวรัสนีโบล่า น. ไวรัสก่อโรคไข้เลือดออกอีโบล่า วินิจฉัยครั้งแรกแถบแม่น้ำอีโบล่าในประเทศแอฟริกา

ébranlement การบิดขี้เกิปล น. การเอาตั้งเนื้อเมือกออกโดยการบิดให้ขาดที่ขี้เกิปล

écarteur เครื่องถ่าง น. อุปกรณ์ดึงถ่างแผล ศัลยกรรม

écouvillon เครื่องชูดูด น. แปรงแข็งหรือสิ่งป้ายกวาดใช้กวาดโพรงแผลอักเสบ

écouvillonnage การฟอกถู น. การฟอกถูโพรงหรือบริเวณติดเชื้อ

écrasement การควั่นออก น. การตัดโดยใช้เครื่องควั่น

écraseur เครื่องควั่นตัด น. อุปกรณ์ประกอบด้วยโซ่หรือสายที่ใช้พันรอบส่วนที่ต้องการตัดออกแล้วรัดแน่นและควั่นตัดส่วนที่พันรอบ

edema ภาวะบวม น้ำ น. การมีน้ำปริมาณมากในเนื้อเยื่อระหว่างเซลล์

bowel edema ภาวะลำไส้บวม น้ำ น. ลำไส้บวมคั่งน้ำ

brain edema ภาวะสมองบวม น้ำ น. การมีสารเหลวคั่งสะสมในสมอง เกิดจากการซึมผ่านที่หลอดเลือดฝอยเพิ่มเนื่องจากขาดออกซิเจน หรือได้รับสารพิษ พบในกรณีบาดเจ็บ เนื่องจาก คมม. *cerebral edema*

brown edema ภาวะบวม น้ำสีน้ำตาล น.

สภาพบวมคั่งน้ำเป็นสีน้ำตาล เกิดจากบวมคั่งน้ำเรื้อรัง

edema bullosum vesicae ภาวะกระเพาะปัสสาวะบวมคั่งน้ำเป็นตุ่ม น. ภาวะกระเพาะปัสสาวะบวมคั่งน้ำ เกิดเม็ดตุ่มใสทั่วไป และมีอนุภาควาระหว่างเม็ดตุ่มเหล่านั้น เกิดจากเยื่อกระเพาะปัสสาวะอักเสบไม่จำเพาะ คมม. *bullous edema of bladder*

Calabar edema ภาวะบวม น้ำคาลาบาร์ น. การบวมคั่งน้ำเกิดจากการอักเสบบวมคั่งที่เป็นบริเวณกว้างที่ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย หายได้ใน ๒-๓ วัน อาจมีไข้และผื่นลมพิษ เหตุหนองพยาธิ ลัวลัว

edema calidum ภาวะบวม น้ำเหตุอักเสบ น. การบวมคั่งน้ำเหตุอักเสบ มีปวดบวมแดงร้อน คมม. *inflammatory edema*

cardiac edema ภาวะบวม น้ำเหตุหัวใจ น. การบวมคั่งน้ำส่วนต่ำของร่างกายเป็นการลำแดงอาการของหัวใจล้มเหลว เนื่องจากหลอดเลือดดำและหลอดเลือดฝอยมีแรงดันสูงขึ้น มักร่วมกับการคั่งไฮเดียมของไต

cerebral edema ภาวะสมองบวม น้ำ น. คมม. *brain edema*

circumscribed edema ภาวะบวม น้ำขอบเขต น. คมม. *angioedema*

cystoid macular edema ภาวะจุดภาพชัดจอตาบวมเป็นถุง น. ภาวะที่จุดภาพชัดของจอตาหนาตัวคล้ายถุงน้ำพร้อมกับการบวมคั่งน้ำและเสียการกั้นซึมเลือดที่จอตาเมื่อฉีดสีฟลูออเรสเซินเข้าหลอดเลือดดำ สี

*ศ. นพ. อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ปรึกษา, ศ. ดร. นพ. สมชัย บวรกิตติ ประธานกรรมการ, รศ. นพ. ก้องเกียรติ คุณทักษิณทร กรรมการ, ศ. ทพญ. ใจนุช จงรักษ์ กรรมการ, ศ. พญ. ฉวีวรรณ บุณนาค กรรมการ, นพ.ทองดี ชัยพานิช กรรมการ, นพ. ไพฑูรย์ สมุทรสินธุ์ กรรมการ, ศ. คลินิก พญ. คุณไชวดี คุณจินดา กรรมการ, นางนัยนา วราอัศวปติ กรรมการ, ศ. นพ. นิพนธ์ พวงวรินทร์ กรรมการ, ศ. นพ.บรรจง มไหสวริยะ กรรมการ, รศ. ดร. ปรีชา ลีพทกุล กรรมการ, ศ. นพ. ประเสริฐ ทองเจริญ กรรมการ, ศ. นพ. ดร. เรือน สมณะ กรรมการ, รศ. พญ. วาณี วิสุทธิ์เสวีวงศ์ กรรมการ, ศ. ดร. พญ. ศศิธร ผู้กฤตยาภิรม กรรมการ, ศ. นพ. สมพล พงศ์ไทย กรรมการ, ศ. นพ. สันติญา สุขพนธินันท์ กรรมการ, ศ. นพ. สาโรจน์ วรรณพฤษณ์ กรรมการ, พอ. นพ. สุรจิต สุนทรธรรม กรรมการ, รศ. ดร.ภญ.อรลัญญา แพร์ตกุล กรรมการ, รศ.ดร. อิศรางค์ นุชประยูร กรรมการ, นส. สมทรง ศกุนตนาค กรรมการและเลขานุการ, นส. สักขณาารวม อนันธวัช กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

จะรั่วออกจากหลอดเลือดฝอยในส่วนจอตาด้านหลังและรอบขั้วประสาทตา เป็นภาวะแทรกซ้อนที่พบบ่อยหลังผ่าตัดต่อกระจก

cytotoxic edema ภาวะบวมน้ำเหตุพิษต่อเซลล์ น. ภาวะสมองบวมน้ำเหตุขาดออกซิเจน

dependent edema ภาวะบวมน้ำส่วนต่า น. การบวมน้ำในส่วนต่ำของร่างกาย

diabetic macular edema ภาวะจุดภาพชัดจอตาบวมน้ำเหตุเบาหวาน น. ภาวะจอตาบวมน้ำ เกิดจากการรั่วซึมมาจากหลอดเลือดใกล้เคียง เป็นเหตุให้ลานสายตาสว่างกลางหรือถัดไปมีดมัวลง ถ้าเป็นมากอาจตาบอดได้ พบในผู้ป่วยเบาหวานระยะหลัง

famine edema ภาวะบวมน้ำเหตุขาดอาหาร น. *ค.ม. nutritional edema*

edema frigidum ภาวะบวมน้ำไร้อักเสบ น. *ค.ม. noninflammatory edema*

edema fugax ภาวะบวมน้ำเฉพาะแห่ง น. ภาวะบวมน้ำชั่วคราวที่บริเวณจำเพาะ

gaseous edema ภาวะบวมน้ำมีแก๊ส น. ภาวะบวมน้ำร่วมกับมีแก๊ส เช่น การติดเชื้อที่ผลิตแก๊ส ตรวจพบมีแก๊สใต้หนัง

generalized edema ภาวะบวมน้ำทั่วตัว น. ภาวะบวมน้ำทั่วตัวที่เกิดจากเลือดดำไหลเวียนกลับไม่ดี

gut edema ภาวะลำไส้บวมน้ำ น. *ค.ม. bowel edema*

hepatic edema ภาวะบวมน้ำโรคตับ น. ภาวะบวมน้ำที่เกิดจากตับทำหน้าที่ไม่ดี

hereditary angioneurotic edema ภาวะบวมน้ำเหตุหลอดเลือดพันธุกรรม *ค.ม. hereditary angioedema*

high-altitude pulmonary edema ภาวะปอดบวมน้ำที่ระดับสูง น. ภาวะปอดบวมน้ำเพราะขาดออกซิเจนเมื่อขึ้นสู่ที่สูงอย่างรวดเร็ว โดยไม่มีการปรับตัวตามสภาวะภูมิอากาศ

hunger edema ภาวะบวมน้ำเหตุอดอยาก น. *ค.ม. nutritional edema*

hydreic edema ภาวะบวมน้ำเหตุสารน้ำเกิน น. ภาวะบวมน้ำเพราะเลือดมีสารน้ำเกิน

idiopathic edema ภาวะบวมน้ำไม่ทราบเหตุ น. ภาวะบวมน้ำที่ไม่ทราบสาเหตุ มัก

พบเป็น ๆ หาย ๆ ในหญิง เป็นมากระยะก่อนมีโรค

inflammatory edema ภาวะบวมน้ำเหตุอักเสบ น. ภาวะบวมน้ำเพราะการอักเสบ มีปอดบวมแดงร้อน

insulin edema ภาวะบวมน้ำพ็อนสุลิน น. ภาวะบวมน้ำที่เกิดจากแพ็การฉีดอินสุลิน

interstitial edema ภาวะบวมน้ำในเนื้อเยื่อแทรก น. (๑) ภาวะบวมน้ำจากสารน้ำคั่งระหว่างเซลล์สมอง และโพรงสมองคั่งน้ำ; (๒) ปอดบวมน้ำในเนื้อเยื่อแทรก ผู้ป่วยหายใจลำบากและมักเกิดภาวะขาดออกซิเจน

invisible edema ภาวะบวมน้ำไม่ประจักษ์ น. การคั่งน้ำในเนื้อเยื่อใต้หนังก่อนปรากฏ

lymphatic edema ภาวะบวมน้ำเหตุหลอดน้ำเหลือง น. ภาวะบวมน้ำเหตุหลอดน้ำเหลืองอุดตันหรือเป็นโรคต่อมน้ำเหลือง

malignant edema ภาวะบวมน้ำชนิดร้าย น. ภาวะบวมน้ำรุนแรงรอบแผลเน่าตาย เกิดจากการติดเชื้อแอนแทรกซ์ และคลอสทิดิ-เดียม

mucous edema ภาวะบวมน้ำจากสารเมือก น. ภาวะบวมน้ำแบบขี้ผึ้งจากการสะสมกลัยโคซามิโนกลัยแคนส์ที่หนังและเนื้อเยื่อ เป็นอาการร่วมกับภาวะขาดธัยรอยด์ ลักษณะบวมกดไม่บุ๋ม

edema neonatorum ภาวะบวมน้ำทารกแรกคลอด น. ภาวะบวมน้ำในทารกคลอดก่อนกำหนด ลักษณะบวมกระจายทั่วตัว ผิวหนังเย็นและดำซ้ำ

nephrotic edema ภาวะบวมน้ำเหตุไต น. ภาวะบวมน้ำเหตุมีสารน้ำเกินจากโรคไต

noninflammatory edema ภาวะบวมน้ำไม่อักเสบ น. ภาวะบวมน้ำเป็นผลจากซีรัมออสโมลาริตีลดลง ไม่ปวดบวมแดงร้อน

nonpitting edema ภาวะบวมน้ำไม่บุ๋ม น. ภาวะบวมน้ำที่เนื้อเยื่อคืนตัวเร็วเมื่อถูกกด

nutritional edema ภาวะบวมน้ำทุโภชนาการ น. ภาวะบวมน้ำ พบในโรคทางโภชนาการเหตุขาดอาหารเป็นเวลานาน ทำให้ขาดสารโปรตีนและแคลอรี อาจบวมมากเป็นมานทะเลง

paroxysmal pulmonary edema ภาวะปอดบวมน้ำครั้งคราว น. ภาวะปอดบวม

น้ำจับปล้น มีอาการหายใจลำบาก มีเสียงแหมหายใจ, หืด และไอ เกิดจากการทำงานของหัวใจห้องซ้ายล้มเหลว ร่วมกับความดันเลือดสูง หรือกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด

passive edema ภาวะบวมน้ำอุนุโลม น. ภาวะบวมน้ำจากการอุดกั้นของหลอดเลือดหรือการระบายน้ำเหลือง

periodic edema ภาวะบวมน้ำครั้งคราว น. *ค.ม. angioedema*

periretinal edema ภาวะบวมน้ำรอบจอตา น. ภาวะบวมน้ำเฉียบพลันรอบจอตามักหายเอง เกิดจากประสาทจอตาลอกเป็นหย่อม หรือที่เยื่อขี้จอตาบริเวณจุดภาพชัดลอกเป็นหย่อม ร่วมกับภาวะสายตาวาว

ค.ม. central serous retinopathy

pitting edema ภาวะบวมน้ำกดบุ๋ม น. ภาวะบวมน้ำที่เนื้อเยื่อถูกกดแล้วยุบมุ่มอยู่นาน

placental edema ภาวะบวมน้ำ น. การบวมน้ำที่รก วิลโลมีลักษณะเป็นด้ามกระบองและพองบวมไม่สม่ำเสมอ

prehepatic edema ภาวะบวมน้ำก่อนเหตุตับ น. ภาวะบวมน้ำก่อนตับล้มเหลว เกิดจากภาวะเลือดมีโปรตีนน้อย

pulmonary edema ภาวะปอดบวมน้ำ น. ภาวะที่ปอดมีสารน้ำชานอกนอกหลอดเลือดคั่งในเนื้อเยื่อและโพรงอากาศในปอด เกิดจากหลอดเลือดฝอยมีการเปลี่ยนแปลงแรงดัน หรือเพิ่มสภาพซึมผ่านได้ มีอาการไอเป็นฟองสีชมพูอ่อนและผิวกายเขียวคล้ำ

reexpansion pulmonary edema ภาวะปอดบวมน้ำหลังขยายคืนตัว น. ภาวะปอดบวมน้ำเมื่อปอดที่แฟบขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น การเจาะสารน้ำหรืออากาศออกจากโพรงเยื่อหุ้มปอดปริมาณมากอย่างรวดเร็ว

renal edema ภาวะไตบวมน้ำ น. ภาวะบวมน้ำในไตหรือรอบไต

rheumatismal edema ภาวะบวมน้ำรูห์มาติก น. ภาวะปวดบวมแดงที่แขนขา ผู้ป่วยโรครูห์มาติก

salt edema ภาวะบวมน้ำเหตุเกลือ น. ภาวะบวมน้ำจากการบริโภคอาหารที่มีปริมาณเกลือแกงสูง

solid edema ภาวะบวมแข็ง น. ภาวะหนัง

บวมแห่งกตไม่บูมนาน มีกลัยโคซามิโนกลัยแคนส์สะสมมาก พบในภาวะพร่องฮอร์โมนธัยรอยด์

solid pulmonary edema ภาวะปอดบวมแข็ง น. ภาวะปอดแข็งเหมือนยางหรือเจลละติน บางครั้งพบร่วมกับภาวะหัวใจห้องล่างซ้ายล้มเหลวเหตุแรงดันเลือดสูง และไตล้มเหลว

terminal edema ภาวะบวมน้ำใกล้ตาย น. ภาวะปอดบวมน้ำ เกิดจากการไหลเวียนล้มเหลวก่อนตาย

toxic edema ภาวะบวมน้ำเหตุพิษ น. ภาวะบวมน้ำจากได้รับสารพิษ

vasogenic edema ภาวะสมองบวมน้ำเหตุหลอดเลือด น. ภาวะสมองบวมน้ำ มักเป็นบริเวณเนื้อขาวจากการที่มีสภาพซึมผ่านของหลอดเลือดฝอยเพิ่มขึ้น ส่วนน้อยเกิดจากสารพิษทำลายหลอดเลือด

venous edema ภาวะบวมน้ำเหตุเลือดดำ น. ภาวะบวมน้ำของหลอดเลือดฝอยมีเลือดซึมชาน

villous edema ภาวะวิลโลบวมน้ำ น. ภาวะวิลโลเยื่อรกบวมน้ำกดหลอดเลือดในรกลดการไหลเวียนและออกซิเจนที่ไปสู่ลูกในท้อง

edemagen สารก่อบวมน้ำ น. สารระคายที่ไปทำร้ายหลอดเลือดฝอยทำให้เกิดภาวะบวมน้ำ ไม่ใช่ปฏิบัติการการอักเสบ

edematogenous -ก่อบวมน้ำ ว. ทำให้เกิดภาวะบวมน้ำ *ค.ม. edematogenic*

edematization การทำให้บวมน้ำ น. กระบวนการทำให้เกิดภาวะบวมน้ำ

edematogenic *ค.ม. edematogenous*

edematous -บวมน้ำ ว. เกี่ยวกับหรือเป็นผลทำให้บวมน้ำ

edentate -ไร้ฟัน ว. *ค.ม. edentulous*

edentia ภาวะไร้ฟันแต่กำเนิด น. *ค.ม. anodontia*

edentulate -ไร้ฟัน ว. *ค.ม. edentulous*

edentulism ภาวะไร้ฟัน น. ภาวะไม่มีฟัน

edentulous -ไร้ฟัน น. ไม่มีฟันโดยสูญเสียฟันบางส่วนหรือทั้งหมด *ค.ม. edentulate*

edetate เอดีเตต น. ชื่อยอของ ethylene-diaminetetraacetate

edetate calcium disodium เอดีเตตแคลเซียมไดโซเดียม น. สารโลหะเชิงซ้อน

ประกอบด้วยเกลือไดไฮเดรตและเทตระไฮเดรตแคลเซียมไดโซเดียมของกรดอีดีติก ใช้ฉีดบำบัดโรคพิษตะกั่ว

edetate disodium เอดีเตตไดโซเดียม น. สารโลหะเชิงซ้อนมีฤทธิ์สัมพรรคภาพกับแคลเซียม ใช้ฉีดเข้าหลอดเลือดดำบำบัดภาวะเลือดมีแคลเซียมสูงเกิน

edetate sodium เอดีเตตโซเดียม น. เกลือเทตระไฮเดียมของกรดอีดีติก ใช้เป็นสารขจัดโลหะหนัก

edetate trisodium เอดีเตตไตรโซเดียม น. เกลือไตรโซเดียมของกรดอีดีติก ใช้เหมือนเอดีเตตไดโซเดียม

edetic acid กรดอีดีติก น. กรดเอรีลีนไดอะมีนเทระแอสติค (EDTA)

edge ขอบ น. ส่วนริม *ดู border และ margin cutting edge* ขอบตัด น. ขอบที่เกิดจากแผ่นหน้าตัด ๒ อันประกบกัน บางครั้งใช้ตัดได้ เช่น ใบมีด หรือ หมายถึง ปลายฟันตัดด้านหน้า

denture edge ขอบฟันเทียม น. ส่วนปลายขอบฐานฟันเทียม

incisal edge ขอบฟันตัด น. จุดบรรจบของฟันหน้าด้านริมฝีปากกับหน้าตัดราบด้านล่างเกิดจากการสึกหรือที่ฟันสบกัน

edipism อัดจักษ์บุประทุษกรรม น. การทำร้ายดวงตาตัวเองโดยเจตนา เป็นคำพ้องชื่อ Oedipus กษัตริย์กรีกโบราณที่ทำลายตาตนเองหลังทราบว่าได้ทำปิตุฆาตและเอามารดาเป็นภริยา

edulcorant สารทำหวาน น. สารหรือสิ่งที่ทำให้มีรสหวาน

edulcorate ทำให้หวาน ก. ทำให้มีรสหวาน

eelworm พยาธิไส้เดือน น. พยาธิตัวยาวกลม

effacement การบางลง น. การที่คอมดลูกบางลงในกระบวนการคลอด

effect ผล, ปฏิกิริยา น. สิ่งที่เกิดจากการกระทำ

additive effect ผลรวม น. ผลจากการกระทำของตัวกระทำ ๒ อย่างขึ้นไป ซึ่งเท่ากับผลบวกของผลกระทำของแต่ละตัว

Anrep effect ปฏิกิริยาแอนเรป น. การที่แรงดันในเอออร์ตาสูงขึ้นทันทีจากผลเพิ่มแรงหดตัวของกล้ามเนื้อหัวใจและเพิ่มแรงต้านการไหลเลือดออกจากหัวใจ *ค.ม. homeometric autoregulation*

Bohr effect ปฏิกิริยาบอร์ น. การที่ระดับคาร์บอนไดออกไซด์และประจุไฮโดรเจนที่เข้มข้นขึ้น เช่น ในหลอดเลือดฝอยของเนื้อเยื่อที่มีการแปรรูปสูง สัมพรรคภาพของฮีโมโกลบินต่อออกซิเจนจะลดลง เป็นผลให้เส้นโค้งปลดปล่อยออกซิเจนเบี่ยงไปทางขวา

calorigenic effect ผลจากแคลอรี น. พลังงานที่ใช้อยู่ ดู *ค.ม. obligatory thermogenesis*

cumulative effect ผลสะสม น. ผลที่รุนแรงขึ้น เช่น ภายหลังได้รับยาหลายครั้งมีการสะสมยาในร่างกาย ทำให้ผลทางชีวภาพสูงมากกว่าเมื่อได้รับครั้งแรก *ค.ม. cumulative action*

cytoprotective effect ผลพิทักษ์เซลล์ น. ผลจากสารที่เพิ่มความสามารรถให้เซลล์ทนทานอันตราย

Danysz effect ปฏิกิริยาแดนนิสซ์ น. ปฏิกิริยาที่อำนาจล้างพิษของสารต้านพิษลดลงเมื่อได้รับสารพิษที่ละน้อยแทนการให้หมดในครั้งเดียว *ค.ม. Danysz phenomenon*

Haldane effect ปฏิกิริยาฮาลเดน น. การที่ระดับออกซิเจนในเลือดมีความเข้มข้นสูงขึ้น เช่น ในหลอดเลือดฝอยถุงลมปอดคาร์บอนไดออกไซด์และประจุไฮโดรเจนจะแยกตัวจากฮีโมโกลบิน เป็นผลให้เส้นโค้งปลดปล่อยออกซิเจนเบี่ยงไปทางซ้าย

placebo effect ผลหลอก น. ผลรวมของผลไม่จำเพาะทั้งดีและไม่ดีจากเวชบำบัดในส่วนของจิตวิทยาและจิตสรีรวิทยาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของแพทย์กับผู้ป่วย และความคาดหวังของผู้ป่วยและความวิตกกังวลต่อการบำบัด

Purkinje effect ผลเพอร์คินเจน น. ผลเมื่อความสว่างลดลง และตาที่มองในความมืดทำให้บริเวณตาเห็นชัดเจนจากเห็นสีแดงเหลืองไปเป็นสีน้ำเงินเขียว เพราะสีแดงสว่างน้อยลง สีน้ำเงินสว่างมากขึ้น *ค.ม. Purkinje phenomenon*

side effect ผลข้างเคียง น. ผลได้ที่ไม่ใช่ผลต้องการในการใช้สารหรือมาตรการ เช่น ผลเสียจากการใช้ยา โดยเฉพาะผลต่อเนื้อเยื่อหรือระบบอวัยวะที่ไม่ใช่เป้าหมาย

ของการใช้ยา

Somogyi effect ผลโซโมกยี น. ปรากฏการณ์สะท้อนกลับที่เกิดในผู้ป่วยเบาหวานเกิดจากให้อินซูลินเกินขนาดทำให้น้ำตาลในเลือดลดมากเกินไป กระตุ้นการหลั่งฮอร์โมนต่างๆ เป็นผลให้มีการสลายไขมัน, สร้างกลูโคสและสลายกลัยโคเจนส่งผลให้เกิดภาวะเลือดมีน้ำตาลมากเกินไป *ค.ม. rebound hyperglycemia, Somogyi phenomenon*

thermic effect ผลจากความร้อน น. *ค.ม. calorogenic effect, obligatory thermogenesis*

Wolff-Chaikoff effect ผลโวลฟฟ์-ไชคอฟฟ์ น. การยับยั้งการสังเคราะห์ฮอร์โมนต่อมธัยรอยด์โดยไอโอดีนที่ความเข้มข้นสูง

effemination การแสดงความเป็นหญิง น. (๑) การพัฒนาปกติของลักษณะเพศหญิง; (๒) การก่อให้เกิดหรือพัฒนาลักษณะเพศหญิงในชาย *ค.ม. feminization ความหมายที่ ๒*

effluent การนำออก น. (๑) การนำออกห่างจากศูนย์; (๒) ท. สิ่งที่น่าออกจากศูนย์

effluential -นำออก ว. *ดู effluent*

effervescent -ฟอง ว. มีฟอง เป็นฟอง ให้ฟองแก๊ส

efficacy ประสิทธิภาพ น. (๑) ความสามารถที่กระทำให้บรรลุผลที่ต้องการโดยผู้เชี่ยวชาญและภายใต้ภาวะที่เหมาะสม; (๒) ความสามารถของยาที่ให้ผลบำบัดตามต้องการ ขึ้นกับขนาดยา ไม่ขึ้นกับฤทธิ์ยา

efficiency ประสิทธิภาพ น. (๑) อัตราส่วนระหว่างผลลัพธ์ที่มีประโยชน์ต่อสิ่งที่กระทำไปทั้งหมด; (๒) แนวโน้มของกรรมวิธีที่ให้ประโยชน์ในการใช้ข้อมูลได้เหมาะสมที่สุด

effleurage การตระโอบ น. การโอบ, ลูบคลำ, เคล้าคลึง ไร้ความรู้สึกทางเพศ *ค.ม. frottagage ดู frotteurism*

efflorescence ๑. กระบวนการแห้งเป็นผงจากเสียน้ำ น.; ๒. ผื่นผิวหนัง น.

efflorescent ๑. -เป็นผง ว.; ๒. เป็นผื่น ว.

effluent สิ่งไหลออก น. สิ่งที่ขับออกโดยเฉพาะของเหลวที่ระบายของเสีย

effluvium ๑. การร่วงหลุด น. การร่วงหลุดของผม ขน; ๒. *ค.ม. effluent*

anagen effluvium การหลุดร่วงระยะแรกของวัฏจักรผม น. การหลุดร่วงของผมผิดปกติในระยะแรกของวัฏจักรผม; บางครั้งเกิดจากได้รับสารเคมีบำบัดมะเร็งบางขนานหรือไปสัมผัสสารเคมีบางอย่าง หรือเกิดจากปัจจัยและโรค

telogen effluvium การหลุดร่วงระยะที่ ๓ของวัฏจักรผม น. การร่วงของผมมากจากผมที่เกิดขึ้นจากปุ่มในช่วงต้นระยะพักหยุดงอก หนังศีรษะได้รับอันตราย เช่น หลังผ่าตัดหรือหลังคลอด, การขาดอาหาร, ผลข้างเคียงของยา, ไข้สูง, หรือในบางโรค, โรคเครียดเหตุจิต

effraction ๑. การแตกเปิด น.; ๒. การทำให้อ่อนแรง น.

effuse ซึมชาน ก. แผ่ออก ซึมชาน; มักใช้กับการงอกเจริญของแบคทีเรียที่แผ่ขยายกว้างขวางผิดธรรมชาติ

effusion ๑. การชาน น. การชานของสารน้ำเข้าไปในส่วนร่างกายหรือเนื้อเยื่อ เช่น การชานสารชั้น หรือชานสารน้ำไข; ๒. สิ่งชาน น. จำแนกโดยปริมาณโปรตีนระบุเป็นสารชานชั้น หรือ สารชานใส

chyliform effusion ภาวะชานสารคล้ายน้ำเหลืองไขมัน น. ภาวะโพรงเยื่อหุ้มปอดมีสารน้ำคล้ายน้ำเหลืองปนไขมัน ลักษณะคล้ายน้ำมัน มีปริมาณไขมันน้อย เป็นชนิดคอเลสเตอรอล มักเป็นผลจากโรคเรื้อรังเช่นวัณโรคหรือเยื่อหุ้มปอดอักเสบ *ค.ม. pseudochylous effusion*

chylous effusion สารชานชนิดน้ำเหลืองปนไขมัน น. ภาวะโพรงเยื่อหุ้มปอดมีน้ำเหลืองปนไขมันที่รั่วซึมจากท่อออร์ชะติค

hemorrhagic effusion ภาวะชานสารน้ำเลือด น. ภาวะสารน้ำชานเป็นน้ำเลือด

parapneumonic effusion สารน้ำชานรอบปอดอักเสบ น. ภาวะโพรงเยื่อหุ้มปอดมีสารน้ำ เป็นผลแทรกซ้อนจากโรคปอดอักเสบ

pericardial effusion ภาวะโพรงเยื่อหุ้มหัวใจมีสารน้ำชาน น. ภาวะมีสารเหลวปริมาณมากคั่งในถุงหุ้มหัวใจ

pleural effusion ภาวะโพรงเยื่อหุ้มปอดมีสารน้ำชาน น. ภาวะโพรงเยื่อหุ้มปอดมีสารเหลว เช่น มีน้ำเหลืองปนไขมัน, มีน้ำเลือด, มีน้ำ และมีหนอง

pseudochylous effusion ภาวะชานสารน้ำคล้ายน้ำเหลืองปนไขมัน น. *ค.ม. chyli-form effusion*

tuberculous effusion ภาวะมีสารน้ำชานเหตุวัณโรค น.

tuberculous pleural effusion ภาวะโพรงเยื่อหุ้มปอดมีสารน้ำชานเหตุวัณโรค น. ภาวะโพรงเยื่อหุ้มปอดมีสารน้ำ สาเหตุจากวัณโรคปอด

egesta ๑. การขับถ่าย น.; ๒. สิ่งขับถ่าย น.

egestion สิ่งขับถ่าย น. *ค.ม. excretion ความหมายที่ ๒*

egg ไข่ น. เซลล์สืบพันธุ์ฝ่ายหญิง

egilops ฝั้วหวดแตก น. ฝั้วที่แตกตรงมุมหัวตา

eglandulous ไร้ต่อม ว. ไม่มีต่อม

ego อัตตา น. บุคลิกภาพในทางจิตวิทยาที่ถือหลักความเป็นจริงเป็นสำคัญช่วยปรับพลังและความกดดันจากกระแสจิตใต้สำนึกที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด (id)

ego-alien น่ารังเกียจ ว. เป็นส่วนความคิด, แรงกระตุ้น, เจตคติ และพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ, ก้าวร้าว, รั้นไม่ได้ *ค.ม. ego-dys-tonic*

egobronchophony เสียงก้องหลอดลม น. เสียงพูดที่ฟังบนทรวงอกด้านแหลมคล้ายเสียงพะร้องและดังกว่าปกติ เกิดจากมีเนื้อปอดแข็งหรือโพรงเยื่อหุ้มปอดมีสารน้ำไหลชาน *ค.ม. egophony*

egocentric -เห็นแก่ตัว ว. เอาตนเป็นใหญ่ เอาเปรียบ อดตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ไม่เห็นแก่ผู้อื่น

ego-dystonic *ค.ม. ego-alien*

épluchage การตัดเล็มแผล น. การเล็มเนื้อเยื่อตายออกและล้างสิ่งสกปรกออกจากบาดแผล *ค.ม. debridement*

évidement การคว้าน น. ศัลยกรรมคว้านโพรงหรืออวัยวะส่วนเป็นโรคเอาเนื้อตายหรือหนองออก

évideur เครื่องคว้าน น. อุปกรณ์สำหรับคว้าน